

## § 101.

**Дѣйствиата на принца Хенриха въ Саксония. — Сражението при Фрейбергъ.**

Въ началото на похода 45-хилядната армия на Сербеллони заемала твърдѣ растѣгнато квартирно расположение отъ плауенската долина прѣзъ Дипполдисвалде и Фрейбергъ до Хемницъ, което обезпечвала съ верига постове по р. Мулда. Въсползванъ отъ това и като знаелъ, че армията на окржзитѣ трѣбвало да дойде отъ Франкония да се съедини съ армията на Сербеллони, принцъ Хенрихъ оставилъ корпуса на Гулзена при Мейссенъ, а самъ въ срѣдата на май раскѣсалъ при Дѣобелнъ растѣгнатата линия на австрийцитѣ, истикалъ отряда на Макира отъ Фрейбергъ къмъ Дрезденъ и тръгналъ къмъ Пречдорфъ, близо до Дипполдисвалде. Князь Щолбергъ, който началствувалъ 20-хилядната армия на окржзитѣ и билъ я събралъ вече при Хемницъ, не отишълъ да подкрѣпи австрийцитѣ, но бързо отстѣпилъ (на 16 май) къмъ Цвикау. Нѣколко отряда, постепенно испратени отъ принца Хенриха противъ армията на окржзитѣ и силитѣ на които не надминуваха 9.000 души, не само че принудили тѣзи армия да отстѣпи къмъ Байрейтъ, но и нахлували нееднократно въ Бохемия и събрали въ нея значителни контрибуции. Виенския дворъ, недоволенъ отъ фелдмаршала Сербеллони, назначилъ на мѣстото му Хаддика. Послѣдния, като притѣгилъ при себѣ си армията на окржзитѣ, въ срѣдата на октомврий заобиколилъ съ часть отъ войскитѣ дѣсното крило на принца Хенриха, атакувалъ го при Фрейбергъ и го принудилъ да отстѣпи къмъ Рейхенбахъ. Армията на окржзитѣ, подкрѣпена съ австрийски войски, расположила се (на брой 49 баталиона и 68 ескадрона) при Фрейбергъ въ доста

растѣгната позиция, имайки р. Мулда въ тила си. Принцъ Хенрихъ, безъ да дочака пристиганieto корпуса на Вида, испратенъ отъ Фридриха, слѣдъ вземанieto на Швейдницъ, въ Саксония, и като знаелъ, че Даунъ испратилъ сѣщо за тамъ въ подкрѣпление на австрийцитѣ единъ корпусъ войски, по силенъ отъ корпуса на Вида, атакувалъ (на 29 октомврий) армията на окржзитѣ при Фрейбергъ съ 29 баталиона и 60 ескадрона, построени въ 4 отдѣлни колони, всѣка отъ които била съставена отъ всичкитѣ три рода войски, — раскѣсалъ армията на окржзитѣ въ центра и я отблъсналъ съ загуба задъ р. Мулда, отъ кждѣто тя отново отстѣпила къмъ Пирна. Въ началото на ноемврий принцъ Хенрихъ испратилъ корпуса на Клейста въ Бохемия и даже въ Франкония. Слѣдствието отъ всички тѣзи дѣйствиа, а особено отъ побѣдата при Фрейбергъ, било заеманieto отъ прусситѣ цѣла Саксония, съ изключение само на едно малко пространство около Дрезденъ. Такъвъ единъ успѣхъ билъ твърдѣ важенъ за Фридриха, който, като очаквалъ миръ, надѣвалъ се да си възвърне графството Глацъ въ замѣна на Саксония. Въ това отношение, при всичката незначителностъ на дѣйствиата на принца Хенриха, похода му билъ твърдѣ успѣшенъ, а по понятията въ това време — даже и рѣшителенъ. Твърдѣ забѣлжително е, че принцъ Хенрихъ отъ срѣдата на май до срѣдата на септемврий заемалъ твърдѣ растѣгнато (на 40—50 версти) расположение отъ Фрауенцайнъ въ Руднитѣ планини до Елба при Мейссенъ, като ималъ въ Цвикау, почти въ тила си, 20-хилядната армия на окржзитѣ, на